

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Nela Altman
Název bakalářské práce: Předložkové konstrukce příslovečných určení času a místa v češtině a angličtině

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D.

Oponent bakalářské práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
- 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky**
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

1. Logická, jasná a přehledná
- 2. Přiměřená**
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu
- 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu**
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Formální stránka:

1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
- 2. Obsahuje drobné formální chyby**
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

VI. Jazyková úroveň práce:

1. Výborná
- 2. Velmi dobrá**
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu:

1. Velmi vysoká
- 2. Vysoká**
3. Střední
4. Nízká

Vyjádření oponenta bakalářské práce:

Česky psaná bakalářská práce srovnává užití příslovečných určení času a místa realizovaných v angličtině formou předložkových frází s jejich překlady do češtiny.

V teoretické části se autorka věnuje vymezení a charakteristice pojmů, které jsou pro tuto práci klíčové (příslovečná určení a předložky/předložkové vazby), a všímá si rozdílů v jejich pojetí v obou jazycích.

V praktické části poté formou přehledných tabulek srovnává anglický originál těchto struktur, jak se vyskytly ve vybraných částech knihy R. Dahla *Matilda* s jejich překladovými ekvivalenty v češtině. Všímá si přitom, do jaké míry překlad formálně koresponduje s originálem (zda je rovněž užito předložkové konstrukce) a zda se ve větě vyskytuje ve stejné pozici jako ve výchozím anglickém textu. V závěru práce předkládá kvantitativní vyhodnocení formou tabulky a grafů zachycujících procentuální míru shody formální konstrukce a pozice. V přílohách je poté uveden excerpovaný materiál v obou jazykových verzích v kontextu celých vět.

Srovnání překladových ekvivalentů, byť je provedeno na omezeném vzorku jazyka, může přinést cenná zjištění obecnější povahy, a práce je tedy v tomto ohledu přínosná. Zároveň se ovšem v práci projevují některé nedostatky, z nichž za nejzásadnější považuji dva následující.

Ačkoli jedním ze dvou hledisek srovnání anglických předložkových vazeb a jejich českých protějšků je míra jejich korespondence (*úplná/částečná/liší se*), tedy posouzení, zda překlad rovněž užívá předložkových vazeb, nejsou nikde přesně vymezena kritéria toho, co je považováno za úplnou nebo částečnou shodu, případně kde je hranice, za níž je překlad považován za odlišný. V analýze se tak setkáváme s podobnými příklady, které jsou ovšem interpretovány různě: např. *in a few minutes* - *za pár minut* (30) je popsáno jako úplná shoda, kdežto *in her usual chair* - *ve svém křesle* (31) jako shoda částečná; *in a book* - *v knize* (34) je hodnoceno jako shoda úplná, *in the waste-paper basket* - *do koše na odpadky* (34) jako shoda částečná; *in the front* - *vepředu* (32) je interpretováno jako úplná shoda, ač se obě varianty formálně liší; *for a week* - *celý týden* (33) je interpretováno jako odlišné, ale *for days* - *celé dny* (37) jako částečně shodné. Je zcela evidentní, že posouzení míry shody je obtížné, ale při použití jednoznačně formulovaných kritérií by toto třídění mohlo být alespoň systematické.

Druhým nedostatkem je chybějící komentář ke srovnání pozice příslovečných určení v anglických a českých větách. Prosté konstatování shodné nebo odlišné pozice má minimální výpovědní hodnotu, protože poziční variabilita příslovečných určení v angličtině a češtině se zásadně liší. Zatímco v angličtině se příslovečná určení mohou ve větě přemísťovat velmi omezeně, v závislosti na tom, jakého jsou typu a zda jsou valenční či nikoli, v češtině je pozice příslovečného určení ve větě primárně určena jeho informační důležitostí (funkcí na rovině aktuálního členění větného). Odlišná pozice tedy může v řadě případů znamenat správný překlad, kdežto shodná pozice v obou jazycích může naopak signalizovat zkreslení informační struktury v překladovém textu. Důkladné porovnání pozic příslovečných určení by vydalo minimálně na samostatnou diplomovou práci.

Další nepřesnosti jsou méně podstatné. V popisu českých předložkových vazeb se uvádějí pády, s nimiž se předložka pojí, zdá se ovšem, že ne vždy jsou uváděny správně: *za války*, *za jízdy* jsou konstrukce pojící se s genitivem, nikoli lokativem (str. 12).

Výraz *by the time* (30) je sice formálně předložkovou vazbou, funkčně však plní roli spojky, což český překlad potvrzuje.

V odkazu na *Quirk 1985: 307 (23)* by jednak mělo být uvedeno *Quirk et al.*, protože autoři jsou čtyři, jednak neodpovídá stránkování – v této gramatice jsou předložkám

věnovány strany 655 – 716. Bibliografické údaje v závěru práce by měly mít jednotnou formu – názvy monografických publikací se na rozdíl od článků v odborných časopisech a sbornících píše kurzívou.

V anglickém textu se vyskytují jazykové prohřešky a formulační nedostatky, z nichž namátkou uvádím jen některé:

*Abstract: It highlights either correspondences or differences... – zřejmě je míněno *both correspondences and differences...**

(42) *The theoretical part is divided to three main chapters. = into*

(42) *... there are discussed adverbials of time...*

(42) *Single occurrences ... were ordered = the individual/separate/respective occurrences*

(43) *There results can be... = Their results*

Přes tyto dílčí nedostatky lze práci považovat za zdařilou v tom smyslu, že shromažďuje cenná data, která by ovšem měla být důsledněji a podrobněji interpretována. Hodnotím ji tedy známkou **velmi dobře**.

Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: velmi dobře

Otázky k obhajobě:

Specifikujte prosím kritéria, podle nichž jste posuzovala míru formální shody anglických a českých konstrukcí.

Jak se odlišný typologický charakter angličtiny a češtiny může projevit na volbě ekvivalentů anglických předložkových vazeb?

Podpis oponenta bakalářské práce:.....

Datum: 15. 5. 2019